

6.ÜNİTE: İnsan ve Çevre

Konu: 5.6.1 Biyoçeşitlilik

Biyoçeşitlilik

Bir bölgede yaşayan canlı türlerinin sayısı ve çeşitçe zenginliğine **biyoçeşitlilik** (biyolojik çeşitlilik) denir.

A-Biyoçeşitliliğin önemi nedir

- Biyoçeşitlilik ekosistemin işleyişini kolaylaştırır.
- Biyoçeşitlilik doğal zenginliktir.
- Biyoçeşitliliğin fazla olması tarım ve sanayi alanında katkı sağlar.
- Biyoçeşitlilik doğa turizmini katkı sağlar.
- Biyolojik çeşitlilik ile ekosistemler dengede kalır.
- Biyoçeşitlilik sağlığımızı destekler.
- Ülkemiz biyoçeşitlilik yönünden zengindir.

B-Biyoçeşitliliğe etki eden faktörler

İklim: Bitki ve hayvanlar her iklimde yaşayamaz.

Yeryüzü şekilleri: Arazide dağ, ova, vadi gibi yeryüzü şekilleri biyolojik çeşitliliğe neden olur.

Coğrafi konum: Bulunan yerin dünya üzerindeki coğrafi konumu da önemlidir.

Toprağın yapısı: Toprakta bulunan mineraller biyolojik çeşitliliği etkiler.

C-Biyoçeşitliliğin etkilediği alanlar

Tarım: Beslenme sorunları çözülür, farklı ürünler elde edilir.

Tıp ve eczacılık: Bitkisel ürünler ile yeni ilaçlar üretilir.

Ormancılık: Kağıt, kauçuk, kereste üretimi sağlanır.

Balıkçılık: Denizlerde elde edeceğimiz ürünler besin olarak tüketilir.

Hayvancılık: Et, süt ve hayvansal ürünlerin elde edilmesini sağlar.

Endüstri: Çeşitli sanayi ürünlerinin elde edilmesi için gerekli ham madde ihtiyacını sağlar

D-Biyoçeşitliliği tehdit eden faktörler

1. Aşırı nüfus artışı
2. Çevre kirliliği
3. Çayır, mera ve otlak alanların aşırı otlatılması.
4. Erozyonla toprağın yok olması
5. Tarımda zirai ilaç kullanımı
6. Sulak alanların kurutulması
7. Doğal afetler
8. Ormanların tahrip edilmesi
9. Orman yangınları
10. Küresel ısınma sonucu oluşan iklim değişikliği
11. Kaçak ve aşırı avlanma
12. Turizm faaliyetlerinin artması
13. Ev ve sanayi atıkları
14. Maden ocaklarının doğayı tahrip etmesi
15. Nükleer patlamalar
16. Asit yağmurları
17. GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) biyoçeşitliliği tehdit etmektedir.

Not: Canlıların nesillerinin tükenmesi biyolojik çeşitliliğin azalmasına neden olur.

E-Ülkemizde ve Dünya'da nesli tükenen ya da tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan canlılar

Nesli Tükenen Canlılar

Doğal afetler, çeşitli insan faaliyetleri, salgın hastalıklar, iklim değişikliği ve bazı çevresel sorunlar sonucu nesli tamamen yok olan canlılardır.

Nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan canlılar sayıca azalmış fakat yok olmamıştır.

1.Ülkemizde nesli tükenmekte olan hayvanlar

- Kelaynak
- Akdeniz fokı
- Yaban kedisi
- Ceylan
- Sülün
- Karetta karett (Deniz kaplumbağası)
- Yaban koyunu
- Alageyik
- Bozayı
- Tepeli pelikan

Karetta karett

Kelaynak

2.Ülkemizde nesli tükenmiş olan hayvanlar

- Asya aslanı
- Asya fili
- Anadolu parsı
- Kunduz
- Anadolu leoparı
- Mersin balığı
- Yakalı toy kuşu
- Kafkas öküzü
- Yılanboyun
- Orman horozu

Anadolu Parsı

3.Ülkemizde nesli tükenmekte olan bitkiler

- Kardelen
- Sıklamen
- Göl soğanı
- Ters lale
- Orkide
- Salep
- Nergis
- Çiğdem
- Süsen
- Kar çiçeği

4.Dünyada nesli tükenmekte olan hayvanlar

- Panda (Bambu ayısı),
- Kutup ayısı
- Penguen
- Kısa gagalı yunus

5.Dünyada nesli tükenen hayvanlar

- Dinazor
- Moa
- Mamut
- Dodo kuşu
- Tazmanya kaplanı
- Tazmanya kurdu
- Hazar kaplanı (Pers kaplanı)
- Çizgili sırtlan
- Pirene yaban keçisi

Dodo Kuşu

Not: Ülkemizde nesli tükenen hayvanların bir kısmı dünyada nesli devam etmektedir. Kunduzun ülkemizde nesli tükenmiştir, fakat dünyada devam etmektedir.

F-Ülkemizin biyoçeşitliliği

Bitkiler

- Acur
- Çitlenbik
- İğde
- Göleviz
- Ahlat (yaban armudu)
- Alıç
- Delice
- İdris
- Ergen
- Melengiç
- Muşmula (döngel)
- Hünnap
- Taflan
- Kocayemiş
- Yaban mersini
- Üvez
- Yonca
- Mürdümük

Hayvanlar

- Van kedisi
- Ankara kedisi
- Denizli horozu
- Ankara tavşanı
- Kangal köpeği
- Türk tazısı

Ülkemiz endemik tür bakımından çok zengindir. Ülkemizde 500'den fazla özel yaşam alanı vardır. 10.000'den fazla bitki, 400'den fazla kuş, 500'den fazla balık, 100.000'den fazla omurgasız hayvan bulunmaktadır.